

Döbrentei Kornél

Sirató pünkösdi havában

„Ne szólíts ki, Uram, részületlen,
Ne szólíts ki, Uram, részületlen,
Vezess elébb az enyhítő kútra,
S úgy bocsáss el engem a nagy útra.”
(Csángó-magyar imarészlet)

Mélyötét-bíbor pünkösdi rózsafejek
elnyíltak, hajsolt anyaföld beleremeg,
belé az ösztön s az agyhoz béklyózott tudat:
homlok mögött vak dörömb, nem lel kiutat.
Tékozlón virul egyéb virágok máza,
sokuknak őszutón sem csihad a láza.

Pünkösdi rózsa, itt hagyott a Szentlélek,
vagy megszelídült láva él együtt véled?
Miként porhüvelyből az isteni ihlet,
kikopott belőled s szírom-temető lett?

Oda májusom: zöldet zengő magaslat,
hamvasságából fakulásig zuhangat.
A díszlet tobzódik, nincs vége a nyárnak,
a méhek még nehéz mézbocskorban járnak.
Termés, aratás, szüret, minden beérik,
ezért vér, veríték, fáradozás, tudom,
(a lét értelmének firtatását unom),
bő megtérülést fölívelésként mérik.
Gazdák fölajánlott búzája kenyered,
Nagy-Nemzeti Egész, ostyaként lenyeled.

Hűtlenül elhagytál, mint az ifjúságom
május: vágy-csúcs, adj még esélyt, alkalmat,
hogy megkísérthesselek, megmáshassalak,
kapaszkodom, törött körmöm beléd vájom!
Repesnek a lombok, levelükben titkolt
harangzúgás, bűnünk: dudvák-takarta folt,
tisztítótűzünk a diófa árnya volt,
midőn kancsóval járattuk körbe a bort.

DÖBRENTAI KORNÉL (1946) költő. A *Hitel* szépirodalmi rovatát 1992 és 2006 között szerkesztette.

Anyánk, már élteben hársfa akart lenni,
édes tejszagától csurig telt a semmi,
és rejtelmesen most Mindenséget betölt.
Lakni újra megérdemesülhet a Föld?
Szélvészkor súrlódó ágak nyöszörgése,
magzathang: közelít kikaparók kése!
Az évmilliárd-pillanat elérkezett,
mindenkiből az marad, mi kisugárzik,
ébredjék meg az aluvó emlékezet;
képzeletünk, ha hőköl is, ne a gyászsig.

A somfa más, kitart, legkésőbb virágozik,
akár kovakő, lankadatlan szikrázik,
éltetője kietlen szik, a sanyarú,
tenghet, mementőzik elszántan, fanyarul.

Meghurcoltja éjnek, hol kísértetek félnek,
inferno és menny-mezsgye közt inog a múltam,
keservvel megtanultam,
amerre a fölszított máglyatüzek égnek,
igazi sötét ott van.

Fákban évgyűrűk: öröklét glóriája,
messzíteni akartuk, ami örvénybe sodort,
lelkünk-alj: üledékiszap, a felkotort;
nem futott be hajónk békerakománya,
csak pár horgonyláncra fűzött békegalamb,
mohó cáparaj kavarog értük alatt,
fönt héja, ölyv, vércse, sólyom vijjogozza,
s bekékült sirályhad: zsákmányt meg nem ossza,
marad hústól lecsupaszított nyers ideg,
mezítlen, zuhanás előtti csöndre ráng
(érzi kis csibe, kotlósszárny alá tipeg).

Áll a férfi, tűr prométheuszi magányt,
oldalán nyílt, kistrablók csőre-vájta seb,
mert a méltó sas legyet fogni kényszerül,
az olcsó falánkság-nyom kívül beheged,
galád kivéreztetés nem gyógyul belül,
ökléig viharzik a féktelen harag,
Michelangelo megint széklábat farag,
lesz belőle ismét suszterszéki egység,
s ami megtartja, szentháromsági kellék?

Tomboljon, akár a sívó atlanti szél,
ne száradj el, ne dőlj ki, magyarok fája!
Térj öntudatra, ha mindenki elalél,
legyen bár honunk világ-torzzá vert tája.

Porhüvely üres, füst korbácsol az éghez,
amikor lényem a távozásra kész lesz,
eltékozoltam életerőm, mint mindig,
s benső menetparancs végutamra indít,
alapelemből három: tűz, víz, föld, segítél.
A szennyezett lég közvetítőként megél,
meg a mérges gőzök, gázok, szénmonoxid,
általa hullamaszk pozsgássá piroslik,
elegáns nemezis,
pümkösdnek színe is.

Mitévő legyek, végzetem ha utolér?
Temetkezzem földbe? Fölöttem röggkupac,
szertehord ezernyi hemzsegő őskukac.
És a tűz? Szűztisztán hamuvá elfelejt
napkeltét, leszentülést, mágikus delejt.
Ha életem nem, halálom zárt urnában?
Feszengne minden porcikám széthulltában.
Vízbe szórják hamvam? Árad hullám-henger,
és ha nem fogad be, kitagad a tenger?
Élőként mit válasszak, gyötör a kétely,
el miként keveredjek a Mindenséggel?
Uram, mint végső, tán érdemtelen juszt,
ajándékozz egy önfeledtségig-májust,
és meglehet, közben vízözön-Medárd jön,
aszaló hőség, gyümölcsverő jég, zordon,
sorsomról, akaratod szerint, ő döntsön;
égboltnyi-tág, dermedő, fölakadt szemmel,
míg valamiképp atomjaira bomlom,
engedd, pümkösdi rózsákról merengjek el.

Hagyjad, a föltámadás próbája lehet,
olykor felidézhessen élő-engemet
egy-két szerettem, kit áldás, átok veret,
Tőled villanásnyira erőre kapjon,
és néhány értem-imával összerakjon.